

در این سرفصل همچنین می‌خوانید:

۵۱ دهکده رسانه‌ای خلیج فارس

۵۲ رییس‌جمهور بی‌ستاره

۵۲ بودجه و فساد در ایتالیا

۵۳ معادله عراق

۵۳ تاوان خطای پیش‌بینی

۵۴ قدرت پایان‌ناپذیر

۵۴ غیرمتمرکز و کارا

۵۵ کیم بدقول

۵۵ نگاه مردم آمریکا به بودجه جنگ

۵۶ تحولات جهان

۵۶ طرح ماه

دورنمای اقتصاد آمریکا

اقتصاد آمریکا به دنبال شروع بسیار ضعیف در آغاز سال ۲۰۰۷، متوسط رشد سالانه ۳٫۴ درصدی را در سه ماهه دوم این سال تجربه نمود. افزایش خالص تقاضای خارجی، علیرغم کاهش قابل توجه رشد مصرف خصوصی به دلیل افزایش قیمت بنزین، زمینه بهبود رشد اقتصادی این کشور در سه ماهه دوم سال جاری میلادی را فراهم آورد. همچنین صادرات آمریکا متأثر از رشد قوی اقتصادی شرکای تجاری این کشور و نیز تضعیف ارزش دلار، بهبود قابل توجهی یافت. برعکس، میزان واردات در پی کاهش مصرف خانوارهای آمریکایی تقلیل پیدا کرد. همچنین در این کشور، سرمایه‌گذاری تجاری (به ویژه در ساختمان‌های غیر مسکونی) به رغم کاهش

چشم‌انداز اقتصادی جهان

بحران اعتبار

صندوق بین‌المللی پول، رشد اقتصادی جهان در سال‌های ۲۰۰۷ و ۲۰۰۸ را ۵٫۲ درصد پیش‌بینی می‌کند.

به اعتقاد مدیر عامل IMF، اصلاح و ترمیم بحران اعتباری اخیر که در نتیجه نکول و عدم بازپرداخت وام‌های رهنی مسکونی اعطا شده به مشتریان کم اعتبار به وجود آمده، به سرعت برطرف نخواهد شد، هرچند بانک‌های مرکزی جهت خنثی نمودن کمبود نقدینگی، وجوه بسیاری را به سیستم مالی تزریق نموده‌اند.

گفتنی است، علیرغم مشکلات یادشده، صندوق همچنان بر این باور است که با توجه به استحکام اقتصاد جهانی، مخاطرات و ریسک از روندی نزولی برخوردار شده‌اند. به علاوه، اکنون این مسأله که بحران اعتباری اخیر حاکی از تغییر یک سیکل اقتصادی است، یا صرفاً یک کاهش موقتی در رشد اقتصادی، کاملاً شفاف و مشخص نیست.

صندوق بین‌المللی پول (IMF) در گزارش "دورنمای اقتصاد جهانی" که در پایان نیمه اول سال جاری منتشر کرد، با تجدیدنظر در گزارش ماه آوریل خود، رشد اقتصادی جهان را برای سال‌های ۲۰۰۷ و ۲۰۰۸ با افزایشی ۰٫۳ درصدی معادل ۵٫۲ درصد برآورد نمود. اما چندی پیش، مقامات صندوق با اعلام این که شواهد حاکی از عدم امکان دستیابی به چنین میزان رشدی است، در گزارش دورنمای اقتصاد جهانی ماه اکتبر خود، حتی پیش‌بینی خود از رشد اقتصادی آمریکا، منطقه یورو و سایر مناطق جهان را مورد تجدیدنظر نزولی قرار داد. در گزارش اخیر IMF، بحران مالی که از اوایل ماه اوت از آمریکا آغاز شده، زمینه و عامل تجدیدنظر نزولی شاخص‌های اقتصادی عنوان شده است. بحران نکول بدهی‌ها، از بازار وام‌های رهنی اعطا شده به مشتریان کم اعتبار (Subprime) در آمریکا نشأت گرفته و سپس به برخی کشورهای دیگر سرایت نموده است. به گفته مدیرعامل صندوق بین‌المللی پول، بخش عمده اثرات منفی "مضیق اعتباری" (Credit Crunch) جهانی، در سال ۲۰۰۸ بروز خواهد نمود و در این بین، آمریکا بیشترین صدمه را از این بحران خواهد دید. آقای راتو افزود: البته شواهد حاکی از انجام اصلاحات در بازارهای اعتباری این کشور است، لکن روند انجام آن به آرامی صورت می‌گیرد. بنابراین اقتصاد آمریکا گرچه در شرایط رکودی قرار ندارد، لکن در وضعیت ناهنجاری به سر می‌برد و باید شرایط مالی اخیر را تحمل کند.

چشم‌انداز رشد اقتصادی مناطق و کشورهای منتخب

پیش‌بینی ۲۰۰۸	پیش‌بینی ۲۰۰۷	عملکرد ۲۰۰۶	عملکرد ۲۰۰۵	منطقه / کشور
۵٫۲	۵٫۲	۵٫۵	۴٫۹	جهان
۲٫۸	۲٫۶	۳٫۱	۲٫۶	اقتصادهای توسعه یافته
۲٫۵	۲٫۶	۲٫۸	۱٫۵	منطقه یورو
۵٫۴	۵٫۷	۶٫۳	۵٫۶	اروپای شرقی و مرکزی
۴٫۸	۴٫۸	۵٫۳	۴٫۷	اقتصادهای آسیایی تازه صنعتی شده
۶٫۲	۶٫۴	۵٫۵	۵٫۶	آفریقا
۹٫۱	۹٫۶	۹٫۷	۹٫۲	کشورهای آسیایی در حال توسعه
۵٫۵	۵٫۴	۵٫۷	۵٫۳	خاورمیانه
۵٫۷	۵٫۴	۵٫۴	۵٫۱	آسه آن*
۲٫۸	۲٫۰	۳٫۳	۳٫۲	آمریکا
۲٫۷	۲٫۹	۲٫۸	۱٫۸	بریتانیا
۲٫۰	۲٫۶	۲٫۲	۱٫۹	ژاپن
۶٫۸	۷٫۰	۶٫۷	۶٫۴	روسیه
۱۰٫۵	۱۱٫۲	۱۱٫۱	۱۰٫۴	چین

* شامل کشورهای اندونزی، مالزی، فیلیپین و تایلند
استخراج: ماهنامه «اقتصاد ایران» از صندوق بین‌المللی پول، اکتبر ۲۰۰۷.

جاری پیدا کرده‌اند و از سوی دیگر، با افزایش شدیدتر تقاضای کل و ارزش واقعی پول ملی‌شان طی دوره با ورود سرمایه مواجه شده‌اند.

۳) شواهد نشان می‌دهند روند با ثبات مخارج دولت - در مقایسه با مخارج افراطی و متغیر طی دوره ورود سرمایه - باعث کاهش اثرات نامطلوب ناشی از جریان‌های عظیم ورود سرمایه می‌گردد.

۴) واکنش‌های سیاستی به جریان‌های ورود سرمایه، همچون مداخله و کنترل‌های سرمایه‌ای قادر به جلوگیری از تقویت واقعی ارزش پول ملی نخواهند شد. ■

سیاست‌های کلان اقتصادی در این زمینه معطوف نموده است. بنابر مطالعات انجام شده، موج جدید ورود سرمایه خصوصی به بازارهای نوظهور به دلیل شمول تعداد بیشتری از این کشورها، تحکیم اقتصادهای نوظهور به واسطه بهبود وضعیت حساب جاریشان و ورود آنها به اقتصاد جهانی همراه با تقویت یکپارچگی مالی آنها، موقعیتی متفاوت نسبت به اواسط دهه ۱۹۹۰ به خود گرفته است.

۲) کشورهایی که بی‌ثباتی‌های کلان اقتصادی - نظیر کاهش ناگهانی جریان ورودی سرمایه - را تجربه نموده‌اند، از یک سو تمایل به کسری بیشتر حساب

سرمایه‌گذاری در بخش ساختمان‌های مسکونی در مقایسه با سه ماهه اول و کاهش موجودی انبارها به شدت افزایش یافت. با وجود این، نماگرهای اخیر، وضعیت متناقضی از دورنمای اقتصادی آمریکا را - که به دلیل آشفتنگی بازارهای مالی با ابهام مواجه گردیده - ترسیم نموده‌اند. این در حالی است که تولید صنعتی این کشور افزایش یافته و رشد میزان اشتغال تا ماه ژوئیه از روند مثبتی برخوردار بوده است. در مقابل، بخش مسکن آمریکا با موجودی قابل توجه خانه‌های فروخته نشده و کاهش شدید فروش، با وضعیت بغرنجی روبه‌رو است.

انتظار می‌رود میزان کسری حساب جاری ایالات متحد که در سال ۲۰۰۶ بالغ بر ۶/۲۵ درصد محصول ناخالص داخلی (GDP) این کشور بوده، در سال‌های ۲۰۰۷ و ۲۰۰۸ با فرض ثبات ارزش مؤثر واقعی دلار آمریکا در سطح فعلی تا حدودی تقلیل یابد.

با توجه به تحولات یاد شده، صندوق بین‌المللی پول پیش‌بینی کرده اقتصاد ایالات متحد در سال‌های ۲۰۰۷ و ۲۰۰۸ به ترتیب از رشدی معادل ۷/۹ و ۷/۸ درصد برخوردار گردد. شالوده پیش‌بینی فوق برای اقتصاد آمریکا بر اساس این انتظار است که صادرات این کشور تحت تأثیر تضعیف ارزش دلار و رشد قوی شرکای تجاری، از روندی صعودی برخوردار بوده و مخارج سرمایه‌گذاری تجاری با توجه به وضعیت مناسب ترانزنامه‌ها و تولید اضافی محدود، تقویت گردد.

همچنین بر اساس آمارهای منتشر شده، شاخص تورم بهای مصرف‌کننده آمریکا طی یکسال گذشته از روندی نزولی برخوردار گردیده و هم‌اکنون در محدوده مورد پذیرش فدرال رزرو یعنی ۲ تا ۳ درصد قرار دارد. البته طی هفته‌های اخیر، میزان تورم در این کشور متأثر از رشد قیمت مواد غذایی و فرآورده‌های نفتی نظیر بنزین، افزایش یافته است. به موازات، رشد هزینه هر واحد نیروی کار در آمریکا طی هفته‌های اخیر به شدت بالا رفته است. با وجود این، انتظار می‌رود در ماه‌های آتی، از فشار موجود بر تورم پایه آمریکا کاسته شود.

با توجه به تحولات فوق، فدرال رزرو در نشست ۱۸ سپتامبر خود، میزان نرخ بهره کلیدی این کشور را با ۵/۰ درصد کاهش به ۴/۷۵ درصد رساند. گفتنی است، بازده کوتاه‌مدت اسناد خزانه‌داری آمریکا نیز در پی تشدید آشفتنگی بازارهای مالی این کشور و تلاش سرمایه‌گذاران جهت انجام سرمایه‌گذاری‌های امن و با قدرت نقدشوندگی بسیار بالا، به شدت کاهش یافته است.

مدیریت جریان‌های ورودی سرمایه

صندوق بین‌المللی پول در گزارش دورنمای اقتصاد جهانی خود که آن را پیش از برگزاری نشست سالانه خود در اکتبر سال جاری منتشر کرد، فصولی را به بررسی چشم‌انداز موضوعات و شاخص‌های کلیدی اقتصاد جهانی اختصاص داده است. یکی از فصول مهم این گزارش، به مدیریت جریان‌های ورود سرمایه اختصاص یافته است. در ذیل مهمترین نکات گزارش IMF از وضعیت مدیریت جریان‌های ورود سرمایه ذکر شده است.

۱) موج جریان‌های ورود سرمایه به اقتصادهای نوظهور، از اوایل دهه ۲۰۰۰ بدین سو توجه سیاست‌گذاران را به مسأله چگونگی واکنش

ابوظبی، دهکده اطلاع‌رسانی

دهکده رسانه‌ای خلیج فارس

شیخ‌نشین ابوظبی در تلاش برای تبدیل شدن به یک مرکز رسانه‌ای بین‌المللی است.

وقتی سازندگان فیلم "The Kingdom" که داستان آن جریان انجام یک حمله تروریستی در عربستان سعودی بود، در حال جست‌وجو برای مکانی بودند که لوکیشن‌های فیلم خود را در آن تصویربرداری کنند، در ابتدا شهر ذبی را انتخاب کردند. اما مقامات شهر ذبی به دلیل ناراضیاتی از فیلم قبلی این گروه با عنوان "Syriana" که چهره‌ای ناخوشایند از این شیخ‌نشین نشان داده بود، با درخواست آنها مخالفت کردند. ولی مقامات شهر ابوظبی، خواهرخوانده ذبی، با آغوش باز از این گروه فیلم‌ساز استقبال کردند و حتی برای فیلمبرداری برخی صحنه‌ها، هلی‌کوپترهای نظامی آياچي را در اختیار آنها قرار دادند.

از دیگر تلاش‌های ابوظبی برای تبدیل شدن به یک مرکز رسانه‌ای و تفریحی، می‌توان به قرارداد یک میلیارد دلاری مسؤولان این شهر با استودیوی فیلم‌سازی وارنر بروس، برای همکاری‌های دو جانبه اشاره کرد. البته ابوظبی بر روی ۹ درصد نفت خام جهان خوابیده و ثروتی بی‌نهایت دارد. ولی مسؤولان این شهر معتقدند هزینه کردن بخشی از این ثروت در زمینه رسانه می‌تواند جایگاهی جهانی به ابوظبی بخشیده و نفوذ این شهر را در منطقه افزایش دهد.

یکی از مسؤولان این شهر در همین زمینه می‌گوید: در خاورمیانه در مورد بنیادگرایان زیاد می‌شنوید. اما در این منطقه، شبکه‌ای و یا صدایی را سراغ ندارید که به طور صحیح، واقعی و بی‌غرض به ارایه اخبار و حوادث بپردازد. ما می‌خواهیم همان صدا باشیم.

البته ناگفته نماند رقابت این شهر با ذبی هم تأثیر چشمگیری در تلاش‌های مسؤولان این شهر داشته است. ذبی که همانند ابوظبی ثروت نفتی ندارد، برای افزایش منابع و درآمدهای خود به بخش‌هایی چون گردشگری، رسانه و خدمات مالی روی آورده است. گفتنی است، قرارداد مسؤولان ابوظبی و شرکت وارنر بروس، دو طرف را ملزم می‌کند که هر کدام ۵۰۰ میلیون دلار برای ساخت فیلم‌های پرخرج و بازی‌های ویدیویی

جهت عرضه در بازارهای بین‌المللی هزینه کنند. سود این کار مشترک به طور مساوی تقسیم می‌شود، اما استودیو به خاطر داشتن حق توزیع، سهم بیشتری خواهد داشت. یک فیلم‌ساز در خصوص این قرارداد می‌گوید: اینها - مقامات ابوظبی - آدم‌هایی هستند که پول فراوانی دارند و وارنر بروس می‌تواند برای آنها اعتبار بیاورد.

از سوی دیگر، آکادمی فیلم نیویورک قصد دارد در ژانویه سال آینده، شعبه خود را در ابوظبی افتتاح کند.

شرکت رسانه ابوظبی (ADMC) نیز در نظر دارد چند مؤسسه آموزشی رسانه‌ای در این شیخ‌نشین افتتاح کند. این شرکت همچنین قصد دارد در سال آینده با استخدام ۲۰۰ خبرنگار از کشورهای چون آمریکا، اروپا و سایر نقاط جهان، به انتشار یک روزنامه انگلیسی‌زبان در ابوظبی بپردازد. رییس این روزنامه یکی از سردبیران سابق روزنامه ذیلی تلگراف انگلیس خواهد بود. حال سؤال این است که آیا شیوخ عرب اماراتی در حال هدر دادن ثروت و پول‌های خود هستند؟ دولت ابوظبی امیدوار است ADMC بتواند بازگشت سرمایه نیز داشته باشد. ابوظبی می‌تواند گوی سبقت را حتی از شبکه‌ای چون الجزیره برآید. این شرکت قصد دارد با تأسیس یک آژانس رتبه‌بندی معتبر، مشکل شبکه‌های تلویزیونی تجاری منطقه را حل کند. این شبکه‌ها به شدت نیازمند افزایش آمار بینندگان خود هستند. ■